

Závěry z Národní konference Venkov 2015

Společné prohlášení zástupců venkova České republiky, vzešlé z Národní konference Venkov 2015)

Účastníci Národní konference Venkov 2015, která se konala ve dnech 12. 11. – 13. 11. 2015 na Velehradě a v Modré ve Zlínském kraji s ústředním tématem „půda“, se dohodli na následujících opatřeních, která jsou pro ochranu půdy a obnovu venkova nezbytná:

1. Zachycení srážkových vod v krajině, a to tak, aby od nejdříve položených povodí až po povodí velkých řek byly tyto vody nadrženy šetrnými a pro území úměrnými opatřeními – mokřady, tůňe, meandry, malé nádrže, poldry s částečným stálým zadržím, přirozené nížinné zátopové plochy ve vazbě na prvky ÚSES a územní plány obcí.
2. Posílení retenčních schopností zemědělské a lesní půdy a krajiny a zvýšení obsahu organické hmoty potažmo humusu prostřednictvím povinného navracení organické složky do půdy a zavedení tzv. zeleného hospodaření na půdě s ponecháním dostatečného množství biomasy na orné půdě pro návrat mikroorganismů a omezení nadměrného odparu vody z půdy.
3. Povinné zachycení vod ze zastavovaných ploch, podpora infiltrace vody a obnovení nasákavosti ploch a následné využití těchto vod k plnění malých vodních nádrží, které je současně nezbytně nutné obnovit, příp. rozšířit (obnovení podzemních zdrojů vody a případně využití pro technické účely současně se zpomalením odtoku z daného povodí).
4. Zmenšení velkých orných ploch zavedením plošných i liniových prvků zeleně, hydrografických prvků a vodních ploch ve vazbě na prvky ÚSES a ÚPD obcí.
5. Zavedení povinného konzultování osevních plánů se zástupci kompetentních orgánů měst a obcí, kteří často patří mezi významné vlastníky půdy. I na malých plochách lze hospodařit za použití moderních technologií.
6. Podpořit etický přístup k půdě, krajině např. podporou výsadby dlouhověkých původních stromů, lesních, smíšených i ovocných kultur v územích s výrazným sezonním suchem. Stromy mají výrazný klimatizační efekt v krajině, zástavbě i u komunikací.
7. U čistíren odpadních vod navýšení využití přirozené čistící schopnosti vodních mokřadních rostlin a u malých obcí využití dočišťování odpadních vod skrze rostliny zastoupené v dočišťovacím – usazovacím mokřadu, ve vhodných případech bez nutnosti výstavby klasických ČOV a kořenových čistíren. Využít přirozené kořenové čištění s doplněním o vhodné typy bakterií kvůli eliminování zápachu).
8. Zahájení komplexních pozemkových úprav v maximálním možném počtu obcí našeho státu do roku 2020, obsahujících výše uvedené postupy. Podpora stávající politiky zrychleného provádění pozemkových úprav.
9. Intenzivně bránit záborům půdy, zejména ve volné krajině pro výstavby obchodních, logistických a dalších center mimo opodstatněné projekty měst a obcí, sloužící veřejným účelům. Zajistit přednostní využívání brownfieldů.
10. Podpora obnovy a rozvoje stávajícího venkovského stavebního a bytového fondu, a tím dosažení snížení záboru zemědělské půdy. Také umožnit podnikatelskými pobídkami ve spolupráci s příslušnou obcí širší využití bývalých zemědělských areálů pro podnikatelské aktivity v obcích nebo např. vyšším zdanění velkých ploch, které jsou v územních plánech označeny jako plochy pro podnikání a neplní tuto funkci.

11. Podporu regionálních výrobců potravin formou umožnění prodeje jejich výrobků prostřednictvím obchodních řetězců, maloobchodních prodejen, trhů, čerpacích stanic PHM, místních škol, nemocnic státní správy a samosprávy.
12. Je potřeba zachovat a rozvíjet blízký vztah místní komunity k půdě a krajině.
13. Zastavit likvidaci drobných živnostníků – podnikatelů ve venkovském prostoru zjednodušením a napřímením legislativy (např. daňové úlevy malým subjektům se sídlem podnikání v malých venkovských obcích).
14. Zabránit úniku kapitálu z venkovské oblasti změnou zdanění pomocí koeficientu, zvýhodňujícího subjekty se sídly mimo velkoměsta.
15. Dokončit narovnání RUD ve směru k malým obcím.
16. Posílit státní a krajské finanční prostředky určené na Program obnovy venkova.
17. Zastavit odebrání veřejnoprávních kompetencí z venkovských obcí.
18. Zamezit odlivu státních institucí, školství a služeb z venkovských obcí.

Pro oblast implementace evropských strukturálních a investičních fondů je nezbytné snížit administrativní náročnost programů a podpořit tak co největší uplatnění finančních prostředků ve venkovských oblastech.

Z průběhů jednání konference vyplývá, že nelze očekávat řešení uvedených problémů pouze na centrální úrovni ani na lokální, ale pouze ve spolupráci všech aktérů ze všech úrovní.

Účastníci konference věří, že výše uvedené potřeby našeho venkova nezůstanou jen prohlášením na papíře, ale stanou se podkladem k opatřením centrálních orgánů našeho státu, která povedou k nápravě situace v ochraně půdy a venkova vůbec.

Předáním výše uvedených závěrů předsedovi vlády a jeho prostřednictvím Vládě České republiky byl konferencí zmocněn Spolek pro obnovu venkova České republiky.

Za Národní konferenci Venkov 2015:

Miroslav Kovářík

ředitel Národní konference Venkov 2015

Mgr. Eduard Kavala

Spolek pro obnovu venkova České republiky